

Svet
Evropske unije

Bruselj, 6. julij 2021
(OR. en)

10150/21

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0156 (NLE)

ECOFIN 637
CADREFIN 332
UEM 172
FIN 513

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: IZVEDBENI SKLEP SVETA o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Španijo

IZVEDBENI SKLEP SVETA

z dne ...

o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Španijo

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost¹, zlasti člena 20 Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

¹ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izbruh COVID-19 negativno vpliva na gospodarstvo Španije. V letu 2019 je bruto domači proizvod na prebivalca (BDP) na prebivalca Španije znašal 84,8 % povprečja Unije. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2021 se je realni BDP Španije v letu 2020 zmanjšal za 10,8 %, v letih 2020 in 2021 pa naj bi se kumulativno zmanjšal za 5,6 %. Dolgoročni vidiki, ki vplivajo na srednjeročno gospodarsko uspešnost, vključujejo visoko stopnjo brezposelnosti in velik delež delavcev s pogodbami o zaposlitvi za določen čas, velik zunanji, zasebni in javni dolg, strukturno nizko rast produktivnosti in pomanjkanje naložb.

- (2) Svet je 9. julija 2019 in 20. julija 2020 v okviru evropskega semestra na Španijo naslovil priporočila. Svet je na področju javnih financ Španiji priporočil, naj se ohrani vzdržnost pokojninskega sistema, okrepi fiskalni okvir in okvir javnega naročanja na vseh ravneh upravljanja, sprejmejo vsi potrebni ukrepi za učinkovit odziv na pandemijo ter okrepitev odpornosti in zmogljivosti zdravstvenega sistema, ohrani gospodarstvo in podpre okrevanje, ki bo sledilo, ko gospodarske razmere to dopuščajo, pa naj se izvajajo fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnega srednjeročnega fiskalnega položaja in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob hkratni krepitvi naložb. Na področju zaposlovanja je Svet Španiji priporočil, naj se pospeši prehod na pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, podpre zaposlovanje z ureditvami za ohranjanje delovnih mest, učinkovitimi spodbudami za zaposlovanje in razvojem znanj in spretnosti ter okrepi zmogljivost zavodov za zaposlovanje in socialnih služb, pa tudi varstvo za primer brezposelnosti, zlasti za netipične oblike zaposlitve. Na področju izobraževanja ter znanj in spretnosti je Svet Španiji priporočil, naj se izboljša dostop do digitalnega učenja, zmanjša zgodnje opuščanje šolanja, izboljšajo rezultati izobraževanja ter okrepi sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in gospodarstvom, da bi se izboljšalo zagotavljanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij, pomembnih za trg dela, zlasti na področju informacijske in komunikacijske tehnologije. Na področju socialnih politik je Svet Španiji priporočil izboljšanje podpore družinam, odpravo vrzeli v pokritosti s sistemi za zagotavljanje minimalnega dohodka in zmanjšanje razdrobljenosti nacionalne pomoči za brezposelnost. Na področju naložb je Svet Španiji priporočil, naj daje prednost zrelim javnim naložbenim projektom, spodbuja zasebne naložbe ter usmeri naložbe v zeleni in digitalni prehod, zlasti v spodbujanje raziskav in inovacij, čisto in učinkovito proizvodnjo in rabo energije, energetske infrastrukturo in medsebojne povezave s preostalo Unijo, infrastrukturo za železniški tovorni promet, gospodarjenje z vodo in ravnanje z odpadki ter trajnostni promet.

Na področju poslovnega okolja je Svet Španiji priporočil nadaljnje izvajanje zakona o enotnosti trga in zagotovitev učinkovitega izvajanja ukrepov za zagotavljanje likvidnosti MSP ter samozaposlenim, tudi z izogibanjem zamudam pri plačilih. Na področju javne uprave je Svet Španiji priporočil, naj izboljša usklajevanje med različnimi ravni upravljanja. Komisija je po oceni napredka pri izvajanju teh priporočil za posamezno državo ob predložitvi načrta za okrevanje in odpornost ugotovila, da je bil v zvezi s posebnim priporočilom dosežen znaten napredek pri sprejemanju vseh potrebnih ukrepov, v skladu s splošno odstopno klavzulo Pakta za stabilnost in rast, za učinkovit odziv na pandemijo, ohranjanje gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo.

- (3) Komisija je 2. junija 2021 za Španijo objavila poglobljeni pregled na podlagi člena 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹. Komisija je v analizi ugotovila, da v Španiji obstajajo makroekonomska neravnotežja, zlasti šibke točke čezmejnega pomena v zvezi z visokim zunanjim in notranjim dolgom, tako javnim kot zasebnim, v razmerah visoke stopnje brezposelnosti.

¹ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (4) V priporočilu Sveta o ekonomski politiki euroobmočja je bilo državam članicam euroobmočja priporočeno, naj ukrepajo, tudi prek načrtov za okrevanje in odpornost, da bi med drugim zagotovile naravnost politike, ki podpira okrevanje, ter nadalje povečale konvergenco, odpornost ter trajnostno in vključujočo rast. V priporočilu Sveta je bila državam članicam euroobmočja priporočena tudi okrepitev nacionalnih institucionalnih okvirov, zagotovitev makrofinančne stabilnosti ter dokončanje ekonomske in monetarne unije in okrepitev mednarodne vloge eura.
- (5) Španija je 30. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Načrt je bil predložen po postopku posvetovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, mladinskimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom. Nacionalna odgovornost za načrte za okrevanje in odpornost podpira njihovo uspešno izvajanje in trajni učinek na nacionalni ravni ter verodostojnost na evropski ravni. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.

- (6) Načrti za okrevanje in odpornost bi morali slediti splošnim ciljem Mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: Mehanizem), in instrumenta Evropske unije za okrevanje, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EU) 2020/2094¹, da se podpre okrevanje po krizi zaradi COVID-19. Spodbujati bi morali ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo Unije s prispevanjem k šestim stebrom iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241.
- (7) Izvajanje načrtov držav članic za okrevanje in odpornost bo pomenilo usklajena prizadevanja za reforme in naložbe po vsej Uniji. Z usklajenim in hkratnim izvajanjem ter izvajanjem čezmejnih projektov in projektov, ki vključujejo več držav članic, se bodo takšne reforme in naložbe vzajemno krepile in ustvarile pozitivne učinke prelivanja po vsej Uniji. Zato bo približno tretjina učinka Mehanizma na rast in ustvarjanje delovnih mest v državah članicah posledica prelivanja iz drugih držav članic.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

- (8) V skladu s členom 19(3), točka (a), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.1, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice.

¹ Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 23).

- (9) Zeleni in digitalni prehodni steber sta skupaj s socialno in teritorialno kohezijo ter uravnoteženo zastopanostjo spolov ključni medsektorski področji ukrepanja v načrtu za okrevanje in odpornost ter temeljita na ustreznih reformah in naložbah. Zelene komponente načrta za okrevanje in odpornost vključujejo ustrezne ukrepe za podporo trajnostni mobilnosti, prenovi stavb, biotski raznovrstnosti (vključno s preoblikovanjem agroživilskega in ribolovnega sistema ter ohranjanjem ekosistemov, ki vključuje prilagajanje podnebnim spremembam), krožnemu gospodarstvu, gospodarjenju z vodnimi viri in ravnanju z odpadki, energetske in prometni infrastrukturi ter obnovljivim virom energije, vključno z obnovljivim vodikom. Zeleni prehod je prisoten v celotnem načrtu za okrevanje in odpornost, od področij, kot je posodobitev fiskalnega sistema (ki vključuje ukrepe za okoljski davek), do ukrepov za podporo znanjem in spretnostim ter delovnim mestom za zeleni prehod. Kar zadeva digitalni steber, načrt za okrevanje in odpornost vključuje številne komponente, ki naj bi neposredno prispevale k digitalni preobrazbi države s trajnim učinkom. Z znatnimi naložbami naj bi bili podprti digitalna infrastruktura (vključno s povezljivostjo, kibernetiko varnostjo in 5G), proces digitalizacije in posodobitve industrije, vključno z MSP, digitalizacija javne uprave, vključno s pravosodjem in zdravstvenim sistemom, ter pridobivanje digitalnih znanj in spretnosti (vključno s formalnim izobraževanjem, poklicnim izobraževanjem ter usposabljanjem in vseživljenjskim učenjem).

- (10) Večina komponent načrta za okrevanje in odpornost naj bi prispevala k stebru pametne, trajnostne in vključujoče rasti s številnimi ukrepi, namenjenimi krepitvi konkurenčnosti in produktivnosti ter spodbujanju raziskav, razvoja in inovacij. Pomembne komponente na področju pametne, trajnostne in vključujoče rasti vključujejo tiste, ki se nanašajo na industrijsko politiko, podporo MSP, podporo turističnemu sektorju in podporo raziskavam, razvoju in inovacijam. Pričakuje se, da bo osemnajst od tridesetih komponent načrta za okrevanje in odpornost posebej prispevalo k stebru socialne in teritorialne kohezije, in sicer z ukrepi za krepitev medregionalne trajnostne mobilnosti, izobraževalnih priložnosti na podeželskih območjih z digitalnimi sredstvi, naložb v socialna stanovanja, posodobitev in krepitev socialnih storitev in politik vključevanja ter posodobitev aktivnih politik trga dela. Pričakuje se, da bodo ukrepi za razširitev uporabe pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas na trgu dela ali za pravičnejšo obdavčitev pozitivno vplivali na socialno kohezijo. Da bi nadgradili steber teritorialne kohezije iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241, bi moral biti cilj izvajanja instrumenta zmanjšanje razlik med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalosti regij z najbolj omejenimi možnostmi v Španiji. V skladu s členom 349 Pogodbe je treba posebno pozornost nameniti prispevku Mehanizma k razvoju Kanarskih otokov, najbolj oddaljene regije Unije s stalnimi težavami, ki jih je treba obravnavati s prilagojenimi ukrepi.

- (11) Več komponent načrta za okrevanje in odpornost bi morale podpirati steber o zdravstveni, gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti. Komponente za okrepitev zdravstvenega sistema in posodobitev javne uprave so na primer namenjene krepitvi odpornosti na teh dveh področjih, medtem ko so reforme za posodobitev davčnega sistema, vključno z učinkovitejšim preprečevanjem davčnih goljufij, in učinkovitejšo porabo sredstev namenjene okrepitvi ekonomske in socialne odpornosti. Drugi ukrepi krepijo zmogljivost države, da ohrani svoj naravni kapital in se odzove na naravne nesreče. Steber politik za naslednjo generacijo je podprt z ukrepi v izobraževalnem sistemu (kot je razširitev ponudbe predšolske vzgoje in varstva ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja), na področju digitalnih znanj in spretnosti (kot so ukrepi za odpravo digitalne vrzeli za ranljive študente) in na trgu dela (kot je nov akcijski načrt za boj proti brezposelnosti mladih). Prav tako predvideva odobritev zakona o raznolikosti družin, ki vključuje pregled družinskih dajatev s ciljem zmanjšanja revščine otrok.

Obravnavava vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezno državo

- (12) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.2, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v zadevnih priporočilih za posamezno državo, naslovljenih na Španijo, vključno z njihovimi fiskalnimi vidiki, in priporočilih na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra.

- (13) Za priporočila v zvezi s takojšnjim odzivom fiskalne politike na pandemijo se lahko šteje, da ne spadajo na področje uporabe načrta za okrevanje in odpornost Španije, ne glede na dejstvo, da se je Španija na splošno ustrezno in zadostno odzvala na takojšno potrebo po podpori gospodarstvu s fiskalnimi sredstvi v letih 2020 in 2021, v skladu s splošno odstopno klavzulo iz Pakta za stabilnost in rast. Poleg tega priporočilo za zadosten napredek pri doseganju srednjeročnega proračunskega cilja v letu 2020 ni več relevantno, ker se je ustrezno proračunsko obdobje izteklo in ker je bila marca 2020 v okviru krize zaradi COVID-19 aktivirana splošna odstopna klavzula iz Pakta za stabilnost in rast .
- (14) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, ki jih je Svet v okviru evropskega semestra leta 2019 in 2020 naslovil na Španijo, zlasti na področju zaposlovanja, kot so segmentacija trga dela, aktivne politike trga dela in zmogljivost javnih zavodov za zaposlovanje, na področju izobraževanja ter znanj in spretnosti, kot so zgodnje opuščanje šolanja ter ustrezna znanja in spretnosti za trg dela, vključno z digitalnimi, na področju socialnih politik, kot so sistemi za zagotavljanje minimalnega dohodka, pomoč v primeru brezposelnosti in družinska podpora, na področju naložb, kot so zeleni in digitalni prehod, strateški sektorji ter raziskave in inovacije, na področju poslovnega okolja, kot sta zakon o enotnosti trga, zapoznela plačila in okvir za insolventnost, ter na področju javne uprave in javnega naročanja.

- (15) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje zakonodajne reforme za zmanjšanje uporabe pogodb o zaposlitvi za določen čas v zasebnem in javnem sektorju, tudi s poenostavitvijo nabora pogodb in posplošitvijo uporabe pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas. Pri reformah in naložbah na področju aktivnih politik trga dela bi bilo treba dati prednost ranljivim skupinam, zlasti z akcijskim načrtom za boj proti brezposelnosti mladih in racionalizacijo spodbud za zaposlovanje. Te ukrepe bi bilo treba podpreti z digitalizacijo javnih zavodov za zaposlovanje, da bi zagotovili učinkovitejšo podporo iskalcem zaposlitve in delavcem v prehodnem položaju.
- (16) Na podlagi izkušenj, pridobljenih s shemami skrajšanega delovnega časa, je cilj načrta za okrevanje in odpornost tudi vzpostavitev novega mehanizma za prilagodljivost in stabilizacijo, da se zagotovi notranja prožnost za podjetja in stabilnost za delavce ob cikličnih ali strukturnih pretresih, s posebnim poudarkom na usposabljanju. Mehanizem bi moral zagotoviti učinkovito izpopolnjevanje in preusposabljanje ter olajšati prostovoljno mobilnost delavcev v podjetjih in med njimi, da bi se obravnavalo priporočilo za posamezno državo o ohranjanju delovnih mest.
- (17) Več reform trga dela iz načrta za okrevanje in odpornost je še vedno odvisnih od izida procesa socialnega dialoga in njihovo končno zasnovo je zato treba še določiti. Te reforme bi morale biti del celovitega svežnja, ki podpira ustvarjanje in prerazporejanje delovnih mest ter obravnava segmentacijo trga dela. V mejnikih bi bilo treba določiti, da bi bilo treba te reforme izvesti ob upoštevanju socialnega dialoga in v sklopu celovitega pristopa, ki bi uravnotežil potrebo po prožnosti in varnosti na trgu dela. To velja zlasti za novi mehanizem za prilagodljivost in stabilizacijo ter za reformo kolektivnih pogajanj.

- (18) Namen 135 000 novoustvarjenih mest za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter formalne akreditacije poklicnih znanj in spretnosti, pridobljenih z delovnimi izkušnjami in neformalnim usposabljanjem, ter drugih naložb in reform na področju znanj in spretnosti je prispevati k zagotavljanju znanj in spretnosti ter kvalifikacij, pomembnih za trg dela, ki bi morali spremljati zeleni in digitalni prehod države. Na področju izobraževanja je cilj vzpostavitve 1 000 storitvenih enot za podporo ranljivim učencem in izvajanju programa za podporo in usmerjanje učencev z nizko uspešnostjo preprečiti zgodnje opuščanje šolanja. Poleg tega se pričakuje, da se bo dostop do digitalnega izobraževanja znatno izboljšal z naložbami v naprave ter znanja in spretnosti, pa tudi z razvojem spletnih tečajev.
- (19) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje reformo za nadaljnje izboljšanje zasnove nacionalnega sistema za zagotavljanje minimalnega dohodka in predvideva naložbe v pilotne projekte, ki podpirajo socialno vključevanje upravičencev na trg dela prek aktivacijskih poti. Cilj obeh ukrepov je obravnavati ustrezno priporočilo za posamezno državo. Druge reforme, kot so novi zakon o družinah, posodobitev socialnih storitev ter poenostavitve in izboljšanje pomoči za primer brezposelnosti, naj bi po pričakovanjih podpirale obravnavo dolgoletnih priporočil za posamezno državo o socialnih politikah.

- (20) Pričakuje se, da bodo javne naložbe iz načrta za okrevanje in odpornost mobilizirale zasebne naložbe v več sektorjih, vključno s trajnostno in čisto energijo in prometom, prenovno stavb, agroživilskim sektorjem, ribištvom ter zdravstvenimi in ključnimi digitalnimi tehnologijami, s čimer bodo prispevale k obravnavi priporočil za posamezno državo na področju naložb. Pričakuje se, da bodo reforme, kot je zakon o ustanavljanju in rasti podjetij, ki naj bi spodbudile kulturo pravočasnih plačil ter odpravile nepotrebne in nesorazmerne regulativne ovire, izboljšale poslovno okolje. Medtem je namen sprejetja nacionalne strategije za javna naročila povečati učinkovitost javnega naročanja. Načrt za okrevanje in odpornost naj bi poleg drugih ukrepov prispeval tudi k učinkovitejšim politikam na področju raziskav in inovacij, in sicer z ukrepi, namenjenimi okrepitevi upravljanja raziskav in inovacij na vseh ravneh ter reorganizaciji javnih raziskav, ki se izvajajo v sistemu univerz in v javnoraziskovalnih organizacijah. Namen ukrepov je tudi okrepiti usklajevanje med različnimi ravni upravljanja, vključno z zagotavljanjem interoperabilnosti med platformami IT centralne in regionalne uprave.

- (21) Za obravnavo izzivov na področju javnih financ načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe za okrepitev upravljanja sistema za pregled porabe in zaveze za izvajanje reform, ki izhajajo iz prejšnjih pregledov porabe, in reforme davčnega sistema. Slednjo bi bilo treba izvesti po tem, ko bo odbor davčnih strokovnjakov izdal priporočila glede tega, kako izboljšati vzdržnost javnih financ in učinkovitost. V tem okviru bi bilo treba pregledati sistem družinske podpore, da bi se izboljšala njegova učinkovitost. Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost vključuje pomembne ukrepe na področju zdravstvenega varstva, vključno z naložbami v visokotehnoško opremo, v podporo obravnavi priporočil za posamezno državo glede odpornosti in zmogljivosti zdravstvenega sistema.
- (22) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi reformo pokojninskega sistema, katere namen je ohraniti njegovo ustreznost in dolgoročno vzdržnost. O nekaterih ukrepih, kot so revidirani sistem indeksacije, spodbude za poznejše upokojevanje in regulativne spremembe v zvezi s predčasnim upokojevanjem, bi bilo treba razpravljati v okviru socialnega dialoga. Končna zasnova teh in drugih reform, o katerih poteka razprava s socialnimi partnerji, kot je novi mehanizem za prožnost in stabilnost na trgu dela, bi morala biti združljiva s srednje- do dolgoročno fiskalno vzdržnostjo javnih financ.
- (23) Z obravnavanjem navedenih izzivov se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval tudi k odpravljanju neravnotežij, kakor so opredeljena v priporočilih, sprejetih na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 za leti 2019 in 2020, s katerimi se spoprijema Španija, zlasti v zvezi z visokim zunanjim in notranjim dolgom, tako državnim kot zasebnim, v razmerah visoke brezposelnosti.

Prispevek k potencialu rasti, ustvarjanju delovnih mest ter gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti

- (24) V skladu s členom 19(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.3, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost velik vpliv (ocena A) na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost Španije, s tem pa prispeval k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, vključno s spodbujanjem politik za otroke in mlade, ter na ublažitev gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 ter s tem okreplil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter konvergenco v Uniji.
- (25) Simulacije, ki so jih opravile službe Komisije, kažejo, da bi lahko načrt za okrevanje in odpornost skupaj z ostalimi ukrepi Instrumenta Evropske unije za okrevanje do leta 2024 povečal BDP Španije od 1,8 % do 2,5 %, kar pa ne vključuje možnih pozitivnih vplivov strukturnih reform, ki bi lahko bili znatni. Kombinacija naložb in reform, ki jih je predstavila Španija, bo predvidoma spodbudila gospodarsko rast prek več vzvodov, vključno z izboljšanjem skupne factorske produktivnosti, povečanjem zmogljivosti na področju trgovine, izboljšanjem znanj in spretnosti, odpravo ovir za naložbe in večjo učinkovitostjo na trgu dela. H gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest naj bi največ prispevale reforme in naložbe na področju izobraževanja ter znanj in spretnosti, digitalizacije, raziskav in inovacij.

- (26) Reforme in naložbe, opisane v načrtu za okrevanje in odpornost, bi lahko odpravile znatne šibke točke španskega gospodarstva, povezane z zunanjim sektorjem. Naložbe v raziskave in inovacije, preusposabljanje in izpopolnjevanje delovne sile ter v podporo internacionalizaciji MSP lahko na primer povečajo konkurenčnost podjetij. Poleg tega lahko naložbe v obnovljive vire energije in energijsko učinkovitost zmanjšajo uvoz energije. Načrt za okrevanje in odpornost delno prispeva k odpravljanju obstoječih šibkih točk države s fiskalnega vidika. Predvidene politike za boj proti davčnim goljufijam in njihovo preprečevanje ter zagotavljanje učinkovitejše javne porabe, tudi z reformami na področju javnega naročanja, in obdavčitev naj bi po pričakovanjih postavile temelje za okrepitev fiskalnega okvira in okvira javnega naročanja. Pričakuje se tudi, da bo načrt za okrevanje in odpornost učinkovito zmanjšal teritorialne razlike z reformami in naložbami za reševanje demografskih izzivov na podeželskih območjih in v majhnih občinah, kot so namenske naložbe za izboljšanje energijske učinkovitosti v občinah z manj kot 5 000 prebivalci, uvedba ultrahitrih širokopasovnih povezav, spodbujanje podjetništva na podeželskih območjih in podpiranje pravičnega prehoda na območjih, ki se spoprijemajo z izzivi zaradi prehoda na podnebno nevtrarno gospodarstvo.

- (27) Načrt za okrevanje in odpornost, ki ga je predložila Španija, vključuje ukrepe, namenjene obravnavi izzivov socialne kohezije, ki so bili opredeljeni v prejšnjih poročilih in priporočilih za Španijo ter se spremljajo s pregledom socialnih kazalnikov. Posebni ukrepi so namenjeni odpravi šibkih točk v sistemu socialne zaščite, kot so poenostavitve in izboljšanje pomoči za primer brezposelnosti, racionalizacija sistema dajatev, za katere se ne plačujejo prispevki, in pregled sistema družinskih dajatev, da bi zmanjšali revščino otrok. Celovito izvajanje nacionalne sheme minimalnega dohodka, sprejete junija 2020, bi bilo treba podpreti s pilotnimi projekti za podporo socialno-ekonomskemu vključevanju upravičencev sheme. Poleg tega je cilj načrta za okrevanje in odpornost okrepiti socialno kohezijo in sistem socialne zaščite z ohranjanjem kupne moči upokojencev skozi čas v skladu s praksami v drugih državah članicah.

- (28) V načrtu za okrevanje in odpornost je predstavljenih več reform in naložb, ki bi lahko prispevale k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in akcijskega načrta, potrjenega na vrhu v Portu 7. maja 2021. Te vključujejo posebne ukrepe za izboljšanje zaposljivosti mladih, zmanjšanje deleža oseb, ki zgodaj opustijo šolanje, in povečanje udeležbe otrok v predšolski vzgoji in varstvu ter ukrepe za krepitev socialne zaščite, kot je opisano zgoraj. Predvidene reforme na področju aktivnih politik trga dela vključujejo pregled spodbud za zaposlovanje, okrepitev izobraževanja odraslih ter reformo in digitalizacijo javnih zavodov za zaposlovanje. Te reforme dopolnjujejo reforme na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter digitalnih znanj in spretnosti, pričakuje pa se, da bodo izboljšale zaposljivost delavcev ter tako zvišale stopnjo zaposlenosti in zmanjšale stopnjo brezposelnosti. Španija pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost srednje- in dolgoročno vodil k ustreznemu zmanjšanju dohodkovne neenakosti, in sicer na podlagi ustvarjanja delovnih mest in kakovosti delovnih mest, pravičnejše obdavčitve, učinkovitejše socialne zaščite in znatnih naložb v predšolsko vzgojo in izobraževanje, dolgotrajno oskrbo, socialne storitve in socialna stanovanja.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

- (29) V skladu s členom 19(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.4, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost zagotovil, da noben ukrep za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem (ocena A) v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta¹ (načelo, da se ne škoduje bistveno). Španija je v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 in tehničnimi smernicami iz sporočila Komisije z naslovom Tehnične smernice za uporabo „načela, da se ne škoduje bistveno“ v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost², predložila popolno oceno, po kateri se pričakuje, da noben ukrep za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem.

¹ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

² UL C 58, 18.2.2021, str. 1.

- (30) Z izbiro ukrepov, ki znatno prispevajo k okoljskim ciljem ali nimajo predvidljivega vpliva na okoljske cilje oziroma je ta vpliv nepomemben, je pričakovati, da številni ukrepi v načrtu za okrevanje in odpornost že od samega začetka ne škodujejo bistveno, na primer na področjih izobraževanja in usposabljanja, trga dela, javne uprave ter kulture in športa. Ocena, podana za druge ukrepe, kaže, da so namenjeni zagotavljanju skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno. Ti ukrepi vključujejo obsežne sheme podpore, ki zajemajo več sektorjev in dejavnosti, kot so raziskave, razvoj in inovacije, ter podporo industriji in MSP. Španija je predložila dokaze in zagotovila, s katerimi utemeljuje, da naj ukrepi ne bi bistveno škodovali nobenemu od šestih okoljskih ciljev, tj. blažitvi podnebnih sprememb, prilagajanju podnebnim spremembam, trajnostni rabi in varstvu vodnih in morskih virov, krožnemu gospodarstvu, preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja ter varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Španija je predlagala izvajanje blažilnih ukrepov po potrebi oziroma je v zasnovo ukrepov vključila posebne elemente, da bi preprečila bistveno škodo, kar je treba zagotoviti z ustreznimi mejniki in cilji. To zlasti velja za ukrepe, ki podpirajo strateške projekte, med drugim obrate v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami, posebne dejavnosti predelave odpadkov, namakanje za kmetijsko pridelavo in široke sheme podpore, ki zajemajo več sektorjev in dejavnosti.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

- (31) V skladu s členom 19(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.5, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Španski načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe za podporo podnebnim ciljem v znesku, ki predstavlja 39,7 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost, izračunano po metodologiji iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/241. V skladu s členom 17 navedene uredbe je načrt za okrevanje in odpornost skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za obdobje 2021–2030 (NEPN).

- (32) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje reforme in naložbe, povezane z zelenim prehodom, s posebnim velikim prispevkom k podnebnim ciljem, ki izhajajo iz komponent o energijski prenovi na stanovanjskih in mestnih območjih, trajnostni mobilnosti in energiji iz obnovljivih virov. S finančnim prispevkom za Španijo bo tako mogoče prednostno financirati naložbe, potrebne za doseganje višjih podnebnih ciljev Unije, po katerih naj bi neto emisije toplogrednih plinov do leta 2030 zmanjšali za vsaj 55 % v primerjavi z letom 1990 in si prizadevali za podnebno nevtralnost Unije do leta 2050, kot sta se začasno dogovorila Evropski parlament in Svet v okviru evropskih podnebnih pravil. Kar zadeva energijsko učinkovitost, je Španija v svojem celovitem NEPN kot prispevek k cilju na ravni Unije predvidela zmanjšanje porabe primarne energije za 39,5 %. V načrtu za obnovo in odpornost je določen cilj za prenavo vsaj 355 000 posameznih stanovanj v okviru vsaj 510 000 ukrepov prenave, vsaj 600 hektarov mestnih območij, najmanj 40 000 stanovanjskih stavb in 690 000 m² nestanovanjskih stavb, vsaj 26 000 m² stavb v občinah in mestnih območjih z manj kot 5 000 prebivalci ter najmanj 1 230 000 m² javnih stavb do 31. avgusta 2026. Naložbe v energetske prenavo stanovanjskih stavb v načrtu za okrevanje in odpornost predstavljajo pomemben delež javne podpore, predvidene v NEPN na tem področju. Prispevale bodo k cilju prihranka energije do leta 2030 in cilju iz NEPN v smislu števila stanovanj, ki se bodo prenavila. Vendar bodo še vedno potrebna dodatna javna sredstva za mobilizacijo skupnega obsega naložb, potrebnih za doseg cilja iz NEPN za leto 2030, in za zagotovitev razmeroma višjega faktorja finančnega vzvoda za privabljanje zasebnih naložb.

Reforme in naložbe v energijo iz obnovljivih virov bi morale znatno povečati razvoj in uporabo obnovljivih virov energije v Španiji ter prispevati k doseganju cilja 42-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov do leta 2030, kot je določeno v NEPN. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje podporo inovativnim obnovljivim virom v industriji in stavbah (skoraj 4 GW) ter obnovljivim virom energije na otokih. Ukrepi v zvezi z elektroenergetsko infrastrukturo so namenjeni spodbujanju pametnih omrežij ter uvedbi ukrepov za prožnost in shranjevanje energije. V ta namen reforme predvidevajo vzpostavitev okvira, ki bo olajšal vključevanje obnovljivih virov energije v energetske sistem, uvedbo sistemov za shranjevanje energije ter upravljanje povpraševanja in storitve prilagodljivosti. Po načrtu za okrevanje in odpornost se bo vlagalo tudi v vodik iz obnovljivih virov in prispevalo k splošnemu cilju Španije, da do leta 2030 namesti 4 GW zmogljivosti za elektrolizo vodika, namenjenih proizvodnji obnovljivega vodika, in do 200 polnilnih postaj za vodik. To bi moralo prispevati k razogljičenju sektorjev, v katerih je težko zmanjšati emisije, kot sta industrija in promet.

(33) Ukrepi iz načrta za okrevanje in odpornost prispevajo k temu, da bo Španija do leta 2030 v sektorjih iz Uredbe (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta¹ dosegla cilj 26-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v primerjavi z letom 2005, vključno s prometom, kmetijstvom, odpadki in zgradbami. Cilj naložb v trajnostno mobilnost je zmanjšati emisije iz prometa, tj. sektorja, v katerem emisije toplogrednih plinov še naprej najbolj naraščajo. Načrt za okrevanje in odpornost bo prispeval k splošnemu cilju Španije, da do leta 2023 namesti od 80 000 do 110 000 polnilnih mest in doseže vozni park vsaj 250 000 priključnih električnih vozil. Zagotovil bo tudi spodbude za zasebna podjetja, da svoje vozne parke za potniški in tovorni promet nadomestijo s čistejšimi vozili. Poleg tega bo načrt omogočil vzpostavitev območij z nizkimi emisijami v občinah in spodbujal uporabo aktivnih načinov prevoza, kot sta kolesarjenje in hoja, ter izboljšal in spodbujal uporabo javnega mestnega prevoza, vključno z železnico, da bi prispeval k 35-odstotnemu zmanjšanju prometa z zasebnimi vozili do leta 2030 in manjšemu onesnaževanju zraka. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi naložbe v preusmeritev tovornega prometa s ceste na železnico, vključno z dokončanjem 1 400 kilometrov atlantskega in sredozemskega koridorja TEN-T, naložbami za prehod vlečnih tirnih vozil na vodik ali električno energijo, razvojem vozlišč za prehajanje med različnimi oblikami prevoza in boljšimi železniškimi povezavami do pristanišč.

¹ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

- (34) Kar zadeva biotsko raznovrstnost, načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe v skladu z novo strategijo EU za biotsko raznovrstnost, na primer za ohranitev dragocenih gozdnih ponorov ogljika z ukrepi za preprečevanje požarov in okrepljeno zaščito pred požari ter s povečanjem absorpcije CO₂ z okrepljenimi ukrepi za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Naložbe v ohranjanje biotske raznovrstnosti v obsegu 50 000 hektarov do 30. junija 2026, vključno z mokrišči, in obnovo ekosistemov, s ciljem za obnovo ekosistemov v obsegu 30 000 hektarov do 31. decembra 2024, bi prav tako morale prispevati k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje. Ukrepi se nanašajo tudi na varstvo, ohranjanje in obnovo morskih in kopenskih ekosistemov ter njihove biotske raznovrstnosti. Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost podpira ekološko povezljivost in spodbuja zeleno infrastrukturo, tudi na mestnih območjih.
- (35) Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe za izboljšanje zakonodaje o ravnanju z odpadki, spremljajo pa ga naložbe, ki spodbujajo krožno gospodarstvo. Ukrepi so namenjeni tudi izboljšanju gospodarjenja z vodami z zmanjšanjem odtekanja odpadne vode in večjo ponovno uporabo vode. Z načrtom za okrevanje in odpornost so predvidene tudi naložbe v zmanjševanje poplavne ogroženosti in prilagajanje na obalnih območjih, v obnovo in izboljšanje stanja podtalnice in vodonosnikov, v učinkovito rabo vode v kmetijstvu ter v zmanjševanje onesnaženosti z nitrati.

Prispevek k digitalnemu prehodu

- (36) V skladu s členom 9(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.6, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri učinkovito prispevajo (ocena A) k digitalnemu prehodu ali obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 28,2 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost, izračunano v skladu z metodologijo iz Priloge VII k Uredbi (EU) 2021/241.

- (37) Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje naložbe in reforme, za katere se pričakuje, da bodo imele dolgotrajen učinek na digitalno preobrazbo gospodarskega in socialnega sektorja ter znatno prispevale k reševanju izzivov, ki izhajajo iz digitalnega prehoda. Španija bo po pričakovanjih zlasti vlagala na področjih, kot so digitalna znanja in spretnosti, digitalizacija podjetij in vključevanje naprednih tehnologij v poslovni sektor. Horizontalne ukrepe, ki koristijo celotnemu gospodarstvu in prebivalstvu (kot je izboljšana povezljivost), dopolnjujejo ciljno usmerjeni ukrepi, ki obravnavajo posebne sektorje (kot so turizem, MSP, kultura in mediji) ali posebne segmente prebivalstva (kot so študenti, javni uslužbenci in brezposelni). Načrt za okrevanje in odpornost vključuje uporabo sedmih strateških načrtov v okviru digitalne agende Španije do leta 2025: načrta za povezljivost, strategije za promocijo 5G, nacionalne strategije za umetno inteligenco, nacionalnega načrta za digitalna znanja in spretnosti, načrta za digitalizacijo javnih uprav, načrta za digitalizacijo MSP in španskega načrta za avdiovizualno vozlišče. Predvideni digitalni ukrepi, vključeni v načrt za okrevanje in odpornost, upoštevajo digitalno strategijo EU, evropsko industrijsko strategijo, program znanj in spretnosti za Evropo, evropski steber socialnih pravic, evropski izobraževalni prostor in akcijski načrt za digitalno izobraževanje.

- (38) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje naložbe za odpravo digitalnega razkoraka med mestnimi in podeželskimi območji ter za izkoriščanje polnega potenciala povezljivosti 5G. Predvidene so naložbe v vzpostavitev ultrahitrih širokopasovnih povezav na nekaterih območjih brez tovrstne infrastrukture, kot so podeželska območja ali zgodovinska mestna središča. Omrežje 5G naj bi se vzpostavilo v nekaterih delih vzdolž meje s Francijo in Portugalsko, vzdolž nekaterih delov glavnih nacionalnih prometnih koridorjev, na območjih, ki jih mobilni operaterji ne pokrivajo, in na nekaterih kritičnih žariščnih točkah, kot so poslovni parki, industrijska območja in v bližini osrednjih javnih služb. Podpora storitvam povezljivosti za ranljive skupine in MSP je namenjena povečanju deleža ljudi in podjetij z internetno povezavo. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe za povečanje ravni digitalnih znanj in spretnosti prebivalstva, ciljno usmerjene ukrepe v izobraževalnem sistemu, kot so digitalizacija izobraževanja in usposabljanja učiteljev ter poklicnega izobraževanja, in naložbe v preusposabljanje in izpopolnjevanje delavcev in iskalcev zaposlitve. Poleg tega načrt za okrevanje in odpornost vključuje podporo za digitalizacijo podjetij in vključevanje naprednih tehnologij ter posebno podporo za MSP z obsežno uvedbo „digitalnega nabora orodij“. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi reforme in naložbe v napredna digitalna znanja in spretnosti, vključno z umetno inteligenco in kibernetško varnostjo, ki naj bi po pričakovanjih povečali zaupanje v digitalne storitve in tehnologije ter pripomogli k trajnemu sprejetju teh naprednih digitalnih tehnologij. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi celovit sveženj reform in naložb za izboljšanje digitalizacije v javni upravi na vseh ravneh, s posebnim upoštevanjem medsebojne povezljivosti in interoperabilnosti. Te zajemajo pravosodni sistem, davčno upravo, javne zavode za zaposlovanje, digitalno javno naročanje, javno zdravje, prometni sektor, ohranjanje ekosistemov in biotske raznovrstnosti, ohranjanje obalnih območij in gospodarjenje z vodami ter elektroenergetska omrežja.

Trajni učinek

- (39) V skladu s členom 19(3), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.7, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri trajen učinek na Španijo (ocena A).
- (40) Pričakuje se, da bodo reforme, opisane v načrtu za okrevanje in odpornost, privedle do strukturnih sprememb v zadevnih politikah in upravi, zlasti s krepitvijo trga dela in posodobitvijo socialne zaščite ter izboljšanjem delovanja uprave, tudi z digitalizacijo. Kar zadeva trg dela, je v načrtu za okrevanje in odpornost predstavljen širok nabor reform, namenjenih zmanjšanju brezposelnosti in segmentacije trga dela, tudi v javni upravi. Pričakuje se, da bodo imeli ti ukrepi trajen učinek, zlasti s spodbujanjem ustvarjanja kakovostnih delovnih mest in pomočjo pri zmanjšanju dolgoletne visoke stopnje brezposelnosti, hkrati pa prispevali k trajnostni krepitvi socialne kohezije. Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi ustrezne reforme na področju znanj in spretnosti, zlasti digitalnih, s posebnim poudarkom na izpopolnjevanju nizkokvalificiranih delavcev in preusposabljanju delovne sile v skladu s potrebami trga dela. Prizadevanja za posodobitev in večjo učinkovitost sistema socialne zaščite lahko trajno prispevajo k večji udeležbi na trgu dela, stabilizaciji prihodkov v gospodarskem ciklu, izboljšanju socialnega in gospodarskega vključevanja vseh ter zmanjšanju neenakosti. Digitalizacijo javne uprave bi morali spremljati ukrepi, ki zagotavljajo, da se za javne politike izvedejo ocene učinka in vrednotenja, tudi odhodkov. Poleg tega se pričakuje, da bodo predvidene reforme sistema javnega naročanja in insolvenčnega okvira podpirale učinkovitejše dodeljevanje sredstev in premoženja v državi.

- (41) Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje številne naložbe, ki podpirajo inovacije ter krepijo posodabljanje in konkurenčnost industrije, zlasti MSP, da bi dosegli trajen učinek. Ukrepi bi morali Španiji pomagati pri hitrejšem uveljavljanju načel trajnosti in digitalizacije. Izvajanje naložb, predvidenih na teh področjih, v celoti bi lahko španska podjetja postavilo v boljši položaj za konkuriranje na trgih, ki bodo nastali po digitalnem in zelenem prehodu, privedlo do razogljičenja tradicionalne industrije ter spodbudilo novo učinkovito in trajnostno gospodarstvo. Po načrtu za okrevanje in odpornost se bo vlagalo v energijsko prenavo stavb v Španiji. Poleg tega naj bi načrt za okrevanje in odpornost prispeval tudi k doseganju mednarodno dogovorjenih ciljev glede razogljičenja in kakovosti zraka z ukrepi za preoblikovanje urbanega okolja. Vsi ti ukrepi bodo po pričakovanjih podprli energijski prehod Španije in srednjeročno zmanjšali odvisnost od uvoza energije, hkrati pa zaščitili naravni kapital in ekosisteme. Trajni učinek načrta za okrevanje in odpornost je mogoče okrepiti tudi s sinergijami med načrtom za okrevanje in odpornost in drugimi programi, ki se financirajo iz skladov kohezijske politike, zlasti z vsebinsko obravnavo globoko zakoreninjenih teritorialnih izzivov in spodbujanjem uravnoveženega razvoja.

Spremljanje in izvajanje

- (42) V skladu s členom 19(3), točka (h), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.8, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost, ustrezne (ocena A) za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki.

(43) Nacionalne ureditve za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost so določene v kraljevi uredbi-zakonu 36/2020 z dne 30. decembra o odobritvi nujnih ukrepov za posodobitev javne uprave in izvajanje načrta za okrevanje. Komisija za okrevanje, preobrazbo in odpornost, ki združuje vse ministre, pristojne za načrt za okrevanje in odpornost, je odgovorna za politične smernice, predsedoval pa naj bi ji predsednik vlade. Novi generalni sekretariat za evropske sklade v okviru ministrstva za finance je odgovorni organ za načrt za okrevanje in odpornost. Navedeni organ bi moral pripraviti zahteve Komisiji za plačilo, ko organi, pristojni za doseganje ustreznih mejnikov in ciljev, izjavijo, da so bili ti doseženi, in ko generalni državni nadzornik poda razumno zagotovilo o njihovi izpolnitvi. Na splošno so mejniki in cilji jasni in realistični, predlagani kazalniki zanje pa so ustrezni, sprejemljivi in trdni. Poleg tega je zaporedje mejnikov in ciljev dovolj jasno, da omogoča plačila in spremljanje napredka, ter odraža močno usmerjenost v zgodnje izvajanje ukrepov, saj je večina mejnikov in ciljev zastavljena v obdobju med 1. januarjem 2021 in 31. decembrom 2023. Mejniki in cilji so pomembni tudi za že izvedene ukrepe, ki so upravičeni na podlagi člena 17(2) Uredbe (EU) 2021/241. Zadovoljivo izpolnjevanje teh mejnikov in ciljev v daljšem časovnem obdobju je potrebno, da se upraviči zahtevki za izplačilo. Vzpostavljen naj bi bil integriran informacijski sistem, ki ga bodo souporabljale vse zadevne uprave.

- (44) Države članice bi morale zagotoviti, da se finančna podpora v okviru Mehanizma sporoči in potrdi v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2021/241. Tehnična podpora se lahko zahteva v okviru Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta¹, da se državam članicam pomaga pri izvajanju njihovega načrta za okrevanje in odpornost.

Izračun stroškov

- (45) V skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je utemeljitev v načrtu za okrevanje in odpornost o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

- (46) Španija je predložila posamezne ocene stroškov za vse naložbe in reforme s povezanimi stroški v načrtu za okrevanje in odpornost, pri čemer se je oprla na več virov. Ti med drugim vključujejo razpise za prijavo interesa, objavljene posebej za namene načrta za okrevanje in odpornost, zunanje reference, ki so jih zagotovile mednarodne organizacije, in javna naročila za podobne storitve ali pretekle naložbe podobne narave. Posledično se ocene stroškov za večino ukrepov v načrtu za okrevanje in odpornost štejejo za razumne. Španija je uporabila poenostavljene možnosti za izračun stroškov tako za pavšalne zneske kot tudi stroške na enoto. Generalni državni nadzornik je neodvisno potrdil razumnost znatnega deleža ocen stroškov v načrtu za okrevanje in odpornost. Znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta je v skladu z naravo in vrsto predvidenih reform in naložb. Posledično se ocene stroškov za večino ukrepov v načrtu za okrevanje in odpornost štejejo za verjetne. Španija je predložila dovolj informacij in dokazov, da se znesek ocenjenih skupnih stroškov ne krije z obstoječim ali načrtovanim financiranjem Unije. Nazadnje so ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost sorazmerni s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

Zaščita finančnih interesov Unije

- (47) V skladu s členom 19(3), točka (j), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.10, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost, ter dodatni ukrepi iz tega sklepa zadostni (ocena A) za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru navedene uredbe, pri čemer se pričakuje, da se bo z ureditvami učinkovito preprečilo dvojno financiranje iz navedene uredbe in drugih programov Unije. To ne posega v uporabo drugih instrumentov in orodij za spodbujanje in uveljavljanje skladnosti s pravom Unije, vključno instrumentov in orodij za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter za zaščito finančnih sredstev Unije v skladu z Uredbo (EU) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta¹.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433I, 22.12.2020, str. 1).

- (48) Sistem notranje kontrole, opisan v načrtu za okrevanje in odpornost, temelji na trdnih procesih in strukturah, predhodno razvitih za spremljanje strukturnih skladov. Jasno opredeljuje akterje ter njihove vloge in odgovornosti za izvajanje nalog notranje kontrole. Španski generalni državni nadzornik je revizijski organ, ki bo usklajeval tudi delo regionalnih organov. Generalni državni nadzornik in enote za notranjo kontrolo različnih organov so glavni akterji, odgovorni za kontrolo in revizijo načrta za okrevanje in odpornost. Na splošno so kontrolni sistem in druge ustrezne ureditve, vključno z zbiranjem in dajanjem na voljo podatkov o končnih upravičencih, zadostni za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotja interesov pri uporabi sredstev v okviru Uredbe (EU) 2021/241 ter za preprečevanje dvojnega financiranja iz navedene uredbe in drugih programov Unije. Vključiti bi bilo treba poseben mejnik, da se zagotovi uvedba integriranega informacijskega sistema, vključno z izpolnjevanjem obveznosti zbiranja in shranjevanja podatkov o končnih upravičencih, izvajalcih, podizvajalcih in dejanskih lastnikih v skladu s členom 22 navedene uredbe.
- (49) Španija je navedla, da se razvija integriran sistem za upravljanje mejnikov in ciljev ter poročanje o njih, da bi izpolnila posebne zahteve glede upravljanja in poročanja, opisane v načrtu za okrevanje in odpornost. V skladu s členom 20(5), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 bi morala Španija ta ukrep izvajati zaradi skladnosti s členom 22 navedene uredbe in status njegovega izvajanja potrditi s prvim zahtevkom za plačilo z namenskim revizijskim poročilom. V poročilu je treba analizirati vse s tem povezane ugotovljene pomanjkljivosti in sprejete ali načrtovane popravljalne ukrepe.

- (50) Poleg tega bi bilo treba postopek in obliko informacij, ki jih morajo predložiti subjekti države, avtonomnih skupnosti in lokalnega javnega sektorja za spremljanje projektov in računovodenje izdatkov, ki se obračunajo za projekte v okviru načrta za okrevanje in odpornost, določiti kot poseben mejnik, ki ga je treba izpolniti najpozneje ob predložitvi prvega zahtevka za plačilo.

Skladnost načrta za okrevanje in odpornost

- (51) V skladu s členom 19(3), točka (k), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.11, k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.
- (52) Načrt za okrevanje in odpornost predstavlja celovit in uravnotežen sveženj reform in naložb. Ukrepi v okviru komponent se medsebojno dopolnjujejo, vse komponente pa vključujejo sveženj dobro uravnoteženih reform in naložb. Poleg tega se ukrepi medsebojno podpirajo in dopolnjujejo tudi med različnimi komponentami. V načrtu za okrevanje in odpornost je predlagan tudi obsežen sveženj reform, ki naj bi s krepitvijo sektorske ureditve in poslovnega okolja na splošno olajšale izvajanje vseh ukrepov iz načrta za okrevanje in odpornost. Pričakuje se, da bo krepitev javnih institucij s svežnjem reform za izboljšano delovanje in interoperabilnost javne uprave olajšala učinkovito izvajanje reform in naložb ter okrepila odgovornost do civilne družbe. K fiskalnemu zdravju in vzdržnosti naj bi prispevali tudi ukrepi za podporo močnim institucijam in sistemom javnega sektorja. Dejstvo, da bi bilo treba številne reforme izvesti v prvih dveh letih načrta za okrevanje in odpornost, in sicer med 1. januarjem 2021 in 31. decembrom 2022, bi moralo omogočiti učinkovito izvajanje naložb.

Enakost

- (53) Španija je predložila obsežne informacije o pričakovanem prispevku načrta za okrevanje in odpornost k enakosti spolov in enakim možnostim za vse ter o vključevanju teh ciljev. Z načrtom za okrevanje in odpornost je veliko pozornosti posvečene uravnoveženi zastopanosti spolov, ki je eno od štirih medsektorskih področij ukrepanja v načrtu za okrevanje in odpornost. V načrtu za okrevanje in odpornost so različni ukrepi, ki neposredno vplivajo na zmanjševanje razlik med spoloma, kot so spodbujanje žensk za odločanje za specializirane poklice na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij, ukrepi za spodbujanje izvajanja načrtov za preglednost plačil in enakost spolov v podjetjih, povečanje ponudbe predšolske vzgoje in izobraževanja, naložbe v podporo podjetnicam ter vključevanje žensk iz ranljivih skupin v družbo in na trg dela.

Samoocena varnosti

- (54) Španija je zagotovila samooceno varnosti za naložbe v digitalne zmogljivosti in povezljivost v skladu s členom 18(4), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241. V komponenti 15 (digitalna povezljivost) načrta za okrevanje in odpornost je Španija pojasnila, da bo z reformama, predvidenima v okviru komponente, izvedla priporočilo Komisije (EU) 2020/1307¹ in zakon o zahtevah za zagotovitev varnosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev 5G, ta zakon pa bo vključeval ključna priporočila iz sporočila Komisije z dne 29. januarja 2020 z naslovom „Varna uvedba tehnologije 5G v EU – izvajanje nabora orodij EU“.

¹ Priporočilo Komisije (EU) 2020/1307 z dne 18. septembra 2020 o skupnem naboru orodij za znižanje stroškov postavitve zelo visokozmogljivih omrežij ter zagotavljanje pravočasnega in naložbam prijaznega dostopa do radiofrekvenčnega spektra 5G za spodbujanje povezljivosti in podporo okrevanju gospodarstva po krizi zaradi COVID-19 v Uniji (UL L 305, 21.9.2020, str. 33).

Čezmejni in večdržavni projekti

- (55) Španski načrt za okrevanje in odpornost vključuje ukrepe, ki bi morali omogočiti napredek pri obstoječih čezmejnih ali večdržavnih projektih na področju prometa (TEN-T: železniške povezave na sredozemskem in atlantskem koridorju ter prek osrednjih Pirenejev) in digitalne povezljivosti (s podmorskimi kabli). Načrt za okrevanje in odpornost vključuje tudi ukrepe, ki naj bi španskim podjetjem olajšali sodelovanje v morebitnih čezmejnih ali večdržavnih projektih, vključno z načrtovanimi pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa na področjih, kot so mikroprocesorji, vodik iz obnovljivih virov, varne satelitske komunikacije ter računalništvo v oblaku in računalništvo na robu naslednje generacije.

Postopek posvetovanja

- (56) V skladu s členom 18(4), točka (q), Uredbe (EU) 2021/241 načrt Španije za okrevanje in odpornost vključuje povzetek postopka posvetovanja, izvedenega za pripravo in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost. Španija je pri pripravi načrta izvedla ciljno usmerjena posvetovanja s socialnimi partnerji, deležniki in svetovalnimi sveti. Španija je uporabila tudi razpise za prijavo interesa, s katerimi se je obrnila na podjetja za načrtovanje naložb. Na podlagi teh razpisov so organi zbrali širok nabor predlogov, ki naj bi se uporabili kot podlaga za strateške projekte, podprte z načrtom za okrevanje in odpornost.

- (57) Da bi zagotovili odgovornost ustreznih akterjev, je ključnega pomena, da se v izvajanje naložb in reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, vključijo vsi zadevni regionalni in lokalni organi ter deležniki, vključno s socialnimi partnerji. Zagotavljanje širše odgovornosti za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost bi prispevalo k povečanju njegove učinkovitosti in pričakovanega dolgoročnega učinka. Uredba (EU) 2021/241 priznava, da so regije in lokalni organi pomembni partnerji pri izvajanju reform in naložb. Za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost je Španija vzpostavila novo sektorsko konferenco za obnovo, preobrazbo in odpornost, namenjeno usklajevanju regij, lokalnih subjektov in centralne vlade. Poleg tega bi morale obstoječe sektorske konference na različnih političnih področjih podpirati izvajanje posebnih ukrepov v okviru svojih pristojnosti. V načrtu za okrevanje in odpornost je poudarjeno, da bo pri končni zasnovi več ustreznih ukrepov, napovedanih v načrtu za okrevanje in odpornost, kot sta reformi trga dela in pokojninskega sistema, opravljeno posvetovanje s socialnimi partnerji.

Pozitivna ocena

- (58) Potem ko je Komisija v skladu s členom 20(2) Uredbe (EU) 2021/241 Prilogo V k navedeni uredbi pozitivno ocenila španski načrt za okrevanje in odpornost z ugotovitvijo, da načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz navedene uredbe, bi bilo treba v tem sklepu določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija daje na voljo za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v obliki nepovratne finančne podpore.

Finančni prispevek

- (59) Ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost Španije znašajo 69 528 050 000 EUR. Ker načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241 in ker je poleg tega znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost višji od najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Španijo, bi moral biti finančni prispevek, dodeljen za načrt za okrevanje in odpornost Španije, enak skupnemu znesku finančnega prispevka, ki je na voljo za Španijo.
- (60) V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je treba izračun najvišjega finančnega prispevka za Španijo posodobiti do 30. junija 2022. Zato bi bilo treba v skladu s členom 23(1) navedene uredbe za Španijo dati na voljo znesek, ki ne presega najvišjega finančnega prispevka iz člena 11(1), točka (a), navedene uredbe, za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Po potrebi bi moral Svet po posodobitvi najvišjega finančnega prispevka na predlog Komisije brez nepotrebnega odlašanja spremeniti za sklep tako, da vanj vključi posodobljeni najvišji finančni prispevek, izračunan v skladu s členom 11(2) navedene uredbe.
- (61) Podpora, ki se zagotovi, se financira z izposojanjem sredstev s strani Komisije v imenu Unije na podlagi člena 5 Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053¹. Podpora bi se morala izplačevati v obrokih, ko bo Španija zadovoljivo dosegla ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost.

¹ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

- (62) Španija je zaprosila za predhodno financiranje v višini 13 % finančnega prispevka. Navedeni znesek bi moral biti dan na voljo Španiji pod pogojem, da začne veljati sporazum iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: sporazum o financiranju), in v skladu z navedenim sporazumom.
- (63) Ta sklep ne bi smel posegati v izid postopkov v zvezi z dodeljevanjem sredstev Unije v okviru katerega koli drugega programa Unije poleg tistega iz Mehanizma ali v postopke v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se morda izvajajo, zlasti na podlagi členov 107 in 108 Pogodbe. Sklep ne prevlada nad zahtevo, da države članice Komisijo na podlagi člena 108 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena načrta za okrevanje in odpornost Španije na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni raspored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

Finančni prispevek

1. Unija da Španiji na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 69 512 589 611 EUR¹. Znesek v višini 46 592 869 727 EUR se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Če posodobitev iz člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 privede do posodobljenega najvišjega finančnega prispevka za Španijo, ki je enak ali višji od 69 512 589 611 EUR, se da na voljo dodaten znesek v višini 22 919 719 884 EUR za pravno obveznost, ki se sprejme med 1. januarja 2023 in 31. decembrom 2023. Če posodobitev iz člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 privede do posodobljenega najvišjega finančnega prispevka za Španijo, ki je nižji od 69 512 589 611 EUR, se razlika med posodobljenim najvišjim finančnim prispevkom in zneskom v višini 46 592 869 727 EUR da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme v skladu s postopkom iz člena 20(8) Uredbe (EU) 2021/241 med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2023.

¹ Ta znesek ustreza dodelitvi finančnih sredstev po odbitku sorazmernega deleža stroškov Španije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

2. Komisija da Španiji na voljo finančni prispevek Unije v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 9 036 636 649 EUR se izplača kot predhodno financiranje in je enak 13 % finančnega prispevka. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.
3. Predhodno financiranje se izplača pod pogojem, da začne veljati sporazum o financiranju, in v skladu z navedenim sporazumom. Predhodno financiranje se obračuna tako, da se sorazmerno odšteje od plačila obrokov.
4. Izplačilo obrokov v skladu s sporazumom o financiranju je pogojeno z razpoložljivim financiranjem in sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/241, da Španija zadovoljivo izpolnjuje ustrezne mejnike in cilje, ki so določeni v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost. S pridržkom začetka veljavnosti pravnih obveznosti iz odstavka 1 mora Španija za upravičenost do plačila mejnike in cilje doseči najpozneje do 31. avgusta 2026.

Člen 3
Naslovník

Sklep je naslovljen na Kraljevino Španijo.

V ...,

Za Svet
predsednik
